

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ КОММУНИКАЦИЙ

Кафедра теории и практики перевода

Тананушко Наталья Игоревна

**ПЕРЕДАЧА ТЕКСТОВОЙ ЭМОТИВНОСТИ
В ЛИТЕРАТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННОМ ПРОИЗВЕДЕНИИ
(НА МАТЕРИАЛЕ РОМАНА БРИТАНСКОГО ПИСАТЕЛЯ
К. ПРИСТА «ПРЕСТИЖ»)**

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат психологических наук,
доцент О.И. Уланович

Допущен к защите
«__» _____ 2022 г.
Зав. кафедрой теории и практики перевода,
кандидат филологических наук,
доцент Т.В. Никитенко

Минск, 2022

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 130 стр., 2 главы, 1 приложение, 2 иллюстрации, 74 источника.

Ключевые слова: ЭМОТИОЛОГИЯ, ЭМОЦИОНАЛЬНОСТЬ, ЭМОТИВНОСТЬ, ЭМОТИВНЫЙ ФОН, ЭМОТИВНАЯ ТОНАЛЬНОСТЬ, ЭМОТИВНАЯ ОКРАСКА, ЭМОТИВНЫЙ КОД, НЕОГОТИЧЕСКИЙ РОМАН, ЭМОТИВ, ЭМОТЕМА, ЭМОСЕМА.

Объект исследования: текстовая эмотивность в произведениях поэтического и литературно-художественного творчества.

Цель исследования – концептуальное моделирование эмотивности в романе К. Приста «Престиж» посредством установления гаммы всех транслируемых в тексте эмоциональных состояний, их классификации, ранжирования и выявления вербальных средств их передачи в тексте.

Методы исследования: метод направленной выборки, контекстуально-семантический анализ, концептуальный анализ, методы классификации и математической статистики, метод моделирования, метод интерпретации.

Полученные результаты и их новизна. Концептуальное моделирование эмотивности в романе К. Приста «Престиж» позволило нам разработать ее полевую структур, в которой ядро формируется эмотивными концептами «Страх», «Шок» и «Ужас» (маркерами готического жанра), заядерные и периферийные элементы – менее репрезентативны и в большей степени предопределены спецификой авторского нарратива. Эмотивная окраска текста задается элементами эмотивного кода – эмотивами, анализ которых по критерию узуальности / окказиональности семы эмотивности и эксплицитности / имплицитности транслируемых эмоций позволил нам классифицировать их на: прямые, косвенные и вторичные. В совокупности представленные нами в работе концептуальная модель эмотивности и структура эмотивного кода в произведения формируют целостное представление о многоуровневой реализации эмотивности в литературно-художественном творчестве.

Практическая значимость результатов исследования заключается в возможности использования разработанной нами методики при анализе эмотивности художественных произведений различных жанров на любом языке в любой культуре. Разработанная модель эмотивности, в свою очередь, может стать критерием для установления жанровой принадлежности текста, а экспериментальный корпус – дидактическим материалом при изучении категории «эмотивности» в рамках теории и практики перевода, литературоведения, прагмалингвистики, стилистики.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа 130 стар., 2 раздзелы, 1 дадатак, 2 ілюстрацыі, 74 крыніцы.

Ключавыя словы: ЭМАТЫЯЛОГІЯ, ЭМАЦЫЯНАЛЬНАСЦЬ, ЭМАТЫЎНАСЦЬ, ЭМАТЫЎНЫ ФОН, ЭМАТЫЎНАЯ ТАНАЛЬНАСЦЬ, ЭМАТЫЎНАЯ АФАРБОЎКА, ЭМАТЫЎНЫ КОД, НЕАГАТЫЧНЫ РАМАН, ЭМАТЫЎ, ЭМАТЭМА, ЭМАСЕМА.

Аб’ект даследавання: тэкставая эматыўнасць у творах паэтычнай і літаратурна-мастацкай творчасці.

Мэта даследавання – канцэптуальнае мадэляванне эматыўнасці ў рамане К. Прыста «Прэстыж» пры дапамозе усталявання гамы ўсіх трансляваных у тэксце эмацыйных станаў, іх класіфікацыі, ранжыравання і выяўлення вербальных сродкаў іх рэпрэзентацыі ў тэксце.

Метады даследавання: метада накіраванай выбаркі, кантэкстуальна-семантычны аналіз, канцэптуальны аналіз, метады класіфікацыі і матэматычнай статыстыкі, метада мадэлявання, метада інтэрпрэтацыі.

Атрыманыя вынікі і іх навізна. Канцэптуальнае мадэляванне эматыўнасці ў рамане К. Прыста «Прэстыж» дазволіла нам распрацаваць яе палявую структуру, ядро якой фармуецца эматыўнымі канцэптамі «Страх» «Шок» і «Жах» (маркерамі гатычнага жанру), а заядзерныя і перыферычныя элементы – менш рэпрэзентатыўныя і ў большай ступені абумоўлены спецыфікай аўтарскага наратыву. Эматыўная афарбоўка тэксту задаецца элементамі эматыўнага кода – эматывамі, аналіз якіх зыходзячы з узуальнасці / аказіянальнасці семы эматыўнасці і экспліцытнасці / імпліцытнасці трансляваных эмоцый дазволіў нам класіфікаваць іх на: прамыя, ускосныя і другасныя. У сукупнасці прадстаўленая намі ў працы канцэптуальная мадэль эматыўнасці і структура эматыўнага кода ў творы фармуюць цэласнае ўяўленне аб шматузроўневай рэалізацыі катэгорыі эматыўнасці ў літаратурна-мастацкай творчасці.

Практычнае значэнне вынікаў даследавання заключаецца ў магчымасці выкарыстання распрацаванай намі метадыкі, аналізуючы эматыўнасць мастацкіх твораў розных жанраў на любой мове ў любой культуры. Распрацаваная мадэль эматыўнасці, у сваю чаргу, можа стаць крытэрыем пры аднясенні тэксту да таго ці іншага жанра, а эксперыментальны корпус – дыдактычным матэрыялам пры вывучэнні катэгорыі «эматыўнасці» ў рамках тэорыі і практыкі перакладу, літаратуразнаўства, прагмалінгвістыкі, стылістыкі.

ABSTRACT

Diploma project 130 pages, 2 chapters, 1 appendix, 2 charts, 74 sources.

Key words: EMOTIOLOGY, EMOTIONALITY, EMOTIVE BACKGROUND, EMOTIVE TONALITY, EMOTIVE COLORING, EMOTIVE CODE, NEO-GOTHIC NOVEL, EMOTIV, EMOTHEME, EMOSEME.

The object of the study: textual emotivity in the works of fiction.

The aim of the research is a conceptual modeling of emotivity in the novel by K. Priest. *The Prestige* through establishing the gamut of all emotional states broadcast in the text, their classification, ranking and identifying the verbal means of their transmission in the text.

The object of the study: textual emotionality in the works of fiction.

The aim of the research is the conceptual modeling of emotivity in K. Priest's novel *The Prestige* through ascertaining the range of all emotional conditions expressed in the text, their classification, ranking as well as identification of the verbal means of their textual conveyance.

Research methods: the method of directional sampling, contextual and semantic analysis, conceptual analysis, methods of classification and mathematical statistics, the met

The results obtained and their novelty. The conceptual modeling of emotivity in K. Priest's novel *The Prestige* enabled us to develop its three-layered structure in which the core is formed by the emotive concepts of Fear, Shock and Horror (typical of Gothic genre), the outer core and peripheral elements are less representational and therefore to a greater extent predetermined by uniqueness of author's narrative. Emotive coloring of the text is determined by the components of the emotive code referred to as emotives. The analysis of emotives as per the criterion of usuality/occasionality in their emotive semantics and explicitness/implicitness of the emotions they convey resulted in the division of emotives into three categories: direct, indirect and secondary. Overall, conceptual modeling of emotionality and the structure of the emotive code presented in the given work form a holistic idea of the multi-tiered implementation of emotivity in the work of fiction.

The practical significance of the research consists in the possibility of using the developed methodology when analyzing the emotionality of fiction of different genres in any language and culture. The developed model of emotionality could serve as a criterion for determining the genre affiliation of a text, and the experimental corpus could be used as a didactic material while teaching the category of emotivity within the framework of translation theory and practice, literature, pragmalinguistics and stylistics.